

Z I D O V

GLASILO ZA PITANJA ŽIDOVSTVA

UPRAVA I UREDNIŠTVO : ZAGREB, ILICA BROJ 31 III. KAT.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

PRETPLATA : GODIŠNJE K 120, POLUGOD. K 60, ČETVRTGOD.
K 30, POJEDINI BROJ K 4.— IZLAZI SVAKOG PETKA.

Pitanja organizacije*)

I. Mjesne organizacije. U spoznaji odlučne važnosti, što ih imaju m. o. u sklopu Saveza, Savezno Vijeće smatra potrebnom krepku izgradnju organizacije na ovim temeljima:

a) da se na čelo m. o. stave lica, koja svojom cionističkom spremom i ličnom poštivosti daju punu garanciju za postojani rad i namicanje sredstava, kako za svjetsku cionističku organizaciju i njezine svrhe, tako i za S. C. J., pri čemu ima apsolutno da važi zaključak XII. cionističkog kongresa, po kome počasno mjesto u cionističkoj organizaciji može da ima samo onaj, koji je ispunio svoju obvezu prema Keren Hajesodu.

b) U spoznaji važnosti žene i omladine, najpače i u pogledu sabirnih akcija, te duševnog i tjelesnog razvoja, Savezno Vijeće skreće pažnju m. o. na to, da u njegovo vodstvo udju žene i omladinci.

c) M. o. imati će dužnost, da se stave u sporazum sa ličnostima izvan cionističkih redova u cilju osnivanja kuratorija za Keren Hajesod, institucije, kojoj ima da se da opći židovski značaj.

d) U pogledu svih sabirnih akcija, naročito za Keren Kajemet te Jisroel, a izuzevši Keren Hajesod, nalaže se m. o., da sve Židove svoga mjesta grupiraju u minjanim, a na čelo svakoga minjana da se stavi radina ličnost, koja nosi punu odgovornost za uspjeh svoga minjana.

e) Stavljajući se u dužnost m. o., gdje je to moguće u vezi s drugim jevrejskim organizacijama, promicanje omladinskih organizacija izbjegavajući svako suviše tutorisanje i imajući u vidu, da je osnovna zadaća omladinske organizacije sopstveno vaspitanje njezino u jevrejsko-kulturnom duhu.

Savezno Vijeće na osnovu svega toga preporuča m. o. da u najkraćem roku provedu svoju reorganizaciju i u pogledu uprave i u pogledu članova, te da o tome izvijeste R. O. do 1. februara 1922.

(Rezolucija Saveznog Vijeća u Sarajevu: A) Organizacija).

—t— Organizacija je neposredna posljedica ideje. Ideja, koja za oživotvorenje istaknutih ciljeva traži sistematski rad, ne može živjeti bez organizacije. Ideja i organizacija čine zajedno pokret, čiji napredak ovisi o jačini ideje i o čvrstoći organizacije.

Stanice cionističke organizacije su mjesne organizacije. One moraju da budu ogledalo cionističkoga rada. Općenite direktive, koje izdaje vodstvo, moraju u njima naći potrebno razumljevanje, da ih prilagode mjesnim prilikama i energičnu spremu, da budu oživotvorene. Da bi se ova svrha postigla mora u mjesnim organizacijama biti ljudi, koji će neprestano pratiti rad vodstva i pojedinih centralnih komisija, a uz to moraju po svojim karakternim svojstvima biti

pozvani, da u mjesnim organizacijama zauzmu vidno mjesto. Ovi pojedinci obaviti će diobu rada na temelju direktiva, dobivenih od vodstva, a pazeći pri tome na osebnost mjesnih prilika i sposobnosti pojedinaca.

Organizatorno najlakše provest će se posao u mjesnim organizacijama razdoblom šekalista u minjanim. Ovi naime pojedinci, koji se odlikuju naročitom spremom, poštivovnošću i radinosti, okupit će oko sebe deset šekalista, te će preuzeti brigu, da bi ovi udovoljavali svim svojim organizatornim cionističkim dužnostima, naročito oko namicanja sredstava za Keren Kajemet svjetsku cionističku organizaciju, S. C. J. i u posljednjem redu i za mjesne cionističke svrhe. Najjednostavnije će biti, ako odbornici mjesne organizacije preuzmu ovu zadaću. (O toj organizaciji minjanim, koji će se za sabiranje sredstava za Keren Kajemet I'Jisrael imati dakako da prošire i na cioniste, bit će još govora.) Pretpostavlja se dakako, da će odgovarati gore navedenim zahtjevima i da će prema zaključcima XII. kongresa udovoljavati dužnostima prema Keren Hajesodu. Hoće li ovi minjanim odgovarati za unapredjenje kulturnoga rada, pokazat će iskustvo, ali s malo volje vodja minjamina morat će odgovarati svim organizatornim zahtjevima.

Vodstvo mjesnih organizacija mora po svom sastavu odgovarati njihovom unutarnjem ustrojstvu. U tu svrhu morat će da udju u vodstvo žene i omladinci. Način radnje žena i omladine u pokretu sam je po sebi problem, ali nije u pogledu organizacije. Razumljivo je, da će žena i omladinci u svom krugu kao vodje minjamina najbolje odgovarati. Potpuno je u skladu s programom omladinskoga pokreta, da omladina glede svojih organizatornih dužnosti bude podređena mjesnim organizacijama. U rezoluciji ponovno je omladini zajamčena kulturno-odgojna autonomija, te je potrebno, da vodstvo mjesnih organizacija osobitim taktom radi oko promicanja omladinskih udruženja bez prehvata u tu autonomiju. Omladina se ne smije pretvoriti u puk aparat za sabiranje. Time nije rečeno, da omladina ne bi bila u prvom redu pozvana izvršavati sabirne akcije, ali je dužnost prvaka mjesne organizacije, da omladini za svaku pojedinu akciju rastumači njezinu svrhu i važnost, koja se na taj rad polaže. Naročita važnost suradnje žene i omladine pokazat će se osobito kod organizacije kulturnih ustanova. No o tome biti će još govora.

Važnost i zamašitost rada za Keren Hajesod zahtijeva posebnu organizaciju.

U tome radu ne može se već radi naravi Keren Hajesoda provesti grupacija u minjanim. Zadaća mjesnih organizacija u radu za Keren Hajesod je davanje inicijative za osnivanje kuratorija za Keren Hajesod. Kod osnivanja ovih kuratorija valja imati pred očima, da je Keren Hajesod institucija čitavoga jevrejskoga naroda bez obzira na političku, vjersku ili socijalnu struju. Opći jevrejski značaj Keren Hajesoda mora se očitovati i u ljudima, koji su u kuratoriju. U ovom radu treba izbjegavati svako intransigentno ili politički-šovensko stajalište. Nije potrebno spominjati, da u tome, kao i u čitavom radu mjesnih organizacija, ne smiju lični momenti, u koliko bi iole mogli škoditi stvari, igrati ikakovu ulogu. Svatko mora da uvidi sličnost svoje osobe u silnom radu oko obnove Erec Jisraela.

U pogledu samoga rada dane su mjesnim organizacijama upute rezolucijama Saveznoga Vijeća. Ove rezolucije prikazuju u konciznoj formi minimalni program, koji mora biti oživotvoren u narednoj godini. Potrebno je stoga, da mjesne organizacije provedu u najkraćem roku reorganizaciju u gore navedenom pravcu, e bi se čim prije pristupilo sistematskom radu.

Jevrejskim učiteljima i učiteljicama

Savez jevrejskih vjeroispovjednih općina u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca na svome kongresu u Zagrebu u novembru prošle godine posvetio mnogo pažnje vjerskome obrazovanju jevrejskih učenika. U svoj je program rada Savez uzeo pored plana jednog jevrejskog pedagogija, reformu jevrejske nastave u pravcu intenzivnoga hebraiziranja i vaspitavanja u živom i punom vjerskom duhu. Saglasivši se sa smjernicama koje su na kongresu iznešene, kongres je povjerio odboru Saveza, da ih privede ostvarivanju. Dok je tako Savez potpuno shvatio zahtjeve savremenog jevrejstva, čija prije svega omladina želi da živi u punoći jevrejske duševnosti i spoznajući, da se to može da postigne samo tako, ako se srce i duša jevrejskoga djeteta širom otvori narodnoj prošlosti, sadašnjosti i volji za budućnost i za svime što je jevrejski genije i njegova etika stvorila i stvara diljem tisućljetu, dotle je jevrejske učitelje i učiteljice ovo budjenje i traženje živih jevrejskih sadržina, kojima treba da je ispunjena jevrejska nastava, zatekla nespremljene i neorganizovane.

Pa ipak je jasno, da u tome nastojanju oko jevrejskoga odgoja jevrejskoga djeteta učitelj mora da vrši najvidniju za-

* U nizu članaka donosit ćemo programatske rasprave o pitanjima organizacije na temelju rezolucija, stvorenih na prošlom Saveznom Vijeću u Sarajevu (Op. ur.)

daću. Njegova je zadaća to odgovornija i teža, što ima da nadomjesti jevrejsku prazninu roditeljskoga odgoja. Kakoj je po svome pozivu zvan da obrazuje dječiju dušu i srce u dnevnom vrtljarskome radu, učitelj će ne samo biti vršilac nastavne osnove, već prije svega treba baš on da stvara osnovke svoje uzgojne misije, da baš on saradjuje kod izradbe knjiga. A učitelj će zajedno više no itko osjećati potrebu, da se spremi novi naraštaj učitelja, koji će i sam potpuno vjerski obrazovan davati djetetu iz punoće svoga jevrejskoga znanja, oplemenjenog čudorednim vrednotama jevrejskoga etosa, obilje jevrejske duševnosti.

Savez jevrejskih općina, pri svom stupanju u život u uzgojnome svome programu traži saradnju jevrejskih učitelja. Oni zato treba sebi da stvore zajednicu. Ne će to da bude zajednica materijalnih interesa, pored sve nevolje i borbe za opstanak. Cilj organizovane zajednice učitelja biti će ovaj:

Da bude organ za jevrejski odgoj. Organizacija jevrejskih učitelja, učiteljica i vjeroučitelja ima da na osnovu uzgojnoga svoga poziva raspravlja i stvara osnovke jevrejske nastave: knjige i poučavanje prema zahtjevima živoga jevrejstva.

Potpisani pozivaju stoga jevrejske učitelje i učiteljice, brojeći ovamo i vjeroučitelje u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, da odazivajući se pozivu svome, pozivu vremena u kome živimo, vremena u kome biva obnova jevrejstva, pristupe svome organizovanju i cilju, koji je ovdje iznesen.

Prije nego se uzmogne zajednici jevrejskih učitelja dati organizovana forma, trebat će da se o njoj izmjene misli, pa stoga pozivamo jevrejske učitelje i učiteljice, razumije se i one koji poučavaju u državnim školama, da izvole svoje stajalište i svoje nazore o formi i zadacima takove organizacije saopćiti i to oni iz Hrvatske, Slavonije i Vojvodine Ruži Brilovoj, učiteljici u Zagrebu, Ilica 73, a oni iz Srbije, Bosne i Hercegovine i Dalmacije Davidu Leviju, učitelju u Sarajevu (jevrejska škola Safa Berura).

Uzdajemo se, da će ovaj naš apel uroditi živom i radosnom izmjenom misli, iz kojih će se kristalizovati izvjesne konkretne smjernice za organizovanje, pa da ne će potrajati dugo, te će se i jevrejski učitelji sastati na zajedničko vijećanje i stvorivši sebi organizaciju zauzeti u jevrejskom odgoju mjesto, koje je još neispunjeno, jer čeka njih.

Dr. M. Levi v. r. **Dr. Hugo Spitzer** v. r.
nadrabin. predsj. Saveza.

Dr. M. Margel v. r. **Ruža Bril** v. r.
Salamon Leví v. r. **David Levi** v. r.

Keren Hajesod

Cijonistička delegacija u Americi nastavlja svojim radom oko provedbe akcije za Keren Hajesod, te je u tu svrhu posjetila razna mjesta Unije. Održani su veliki meetingi, na kojima su sakupljeni znatni iznosi u gotovom za osnovni fond. Dne 25. decembra stigao je jedan dio delegacije u Baltimore, gdje im je priredjen svečan doček sa načelnikom na čelu. Članovi delegacije bili su Sokolov, profesor Warburg i dr. Goldstein. Ovaj posjet donio je Ke-

ren Hajesodu upise u visini od 50.000 dolara. U skupštini za fond u Buffalu, na kojoj je predano Sokolovu i dru. Goldsteinu začasno gradjanstvo grada, sakupljeno je 20.000 dolara. Na skupštini u Brooklynu ušlo je u gotovom 17.835 dolara. U Albanyu je prigodom posjeta delegacije, kojoj se i Jabotinsky priključio, odmah u gotovom uplaćenog 6000 dolara. U Perthamboy je uplaćeno 10.000 dolara. Stamford posjetili su Jabotinsky i colonel Peterson. Tamo je upisano 12.000 dolara, a u Patersonu 17.000 dolara, od kojih je jedna trećina odmah položena. Posjetu delegacije u Paterson priključio se i vodja Poale Cijona dr. Syrkín. U Bostonu bio je Sokolov gost guvernera, koji je njemu u čast priredio lunch, kojemu su bili pozvani najotmeniji članovi tamošnjega društva. I grad Boston priredio je Sokolovu doručak, kojim je ravnac načelnik Peters. U Filadelfiji govorili su ovih dana na velikom židovskom meetingu Sokolov, prof. Warburg i dr. Rothenberg. Skupština se razvila u veliku demonstraciju za židovsku Palestinu. Nakon svršetka skupštine predao je predsjedatelj iste Sokolovu ček na 100.000 dolara. Članovi delegacije posjete i grad Atlantic, u kojem se na meetingu govorili o izgradnji Palestine. Uspjeh je skupštine bio, da je za Keren Hajesod ušlo 20.000 dolara. Načelnik grada, koji je prisustvovao skupštini, predao je Sokolovu dekret o njegovom imenovanju za začasnog gradjanina grada Atlantica.

APEL NJEMAČKIH ŽIDOVA ZA KEREN HAJESOD.

»Jüdische Rundschau« od 20. o. m. donáša ponovno apel Židova sviju struja i slojeva za Keren Hajesod, koji smo donijeli u prevodu sa potpisima najodličnijih Židova Berlina u prošlom broju našega lista, sa do tada predležecim potpisima iz cijele države. U povodu toga osvrće se već u drugom članku na veliko značenje ovoga apela, ovaj puta po našem jugoslavenskom židovstvu poznatom i za dosadašnji uspjeh akcije u nas toli zaslužnom saradniku Juliusu Bergeru. Pisac ističe da će ovaj apel da stoji na čelu jednog razdoblja, koje si je postavilo za geslo rad za Palestinu medju svim Židovima, jer će za sigurno i u Njemačkoj pokrenuti združenu saradnju svih Židova, a po tom će se i židovstvo cijeloga svijeta razdvojeno, kao do sada ono u Njemačkoj trgnuti, te složiti u saradnju za Palestinu. Iz apela se vidi činjenica, da je velika misao o važnosti, korisnosti o potrebe sloge Židova za palestinsko djelo, takovom moći zahvatila vodeće i odlučne krugove njemačkog židovstva, da barem praktična saradnja na obnovi Izraela u Palestini, na temelju, što ga je stvorio cijonistički pokret ne će više dijeliti njemačke Židove u stranku i protustranku.

»Opet jednom poslije mnogo godina lutanja njemačko židovstvo prednjačuje primjerom i odredjuje smjer. Bez kompromisa je došlo do ovoga poziva, ničija svijest nije silovana, u slobodnoj su se zajednici našli najrazličitiji smjerovi na podlozi Keren Hajesoda. Da je to u njemačkom židovstvu bilo moguće, gdje su sve partije, sva mišljenja našla svoje najoštrije obrazloženje, svoju posljednju teoriju, u koju su zemlju bila navikla dife-

renciranja svih zemalja, poči po svoju duševnu opremu, to daje ovome pozivu njegovo simptomatsko značenje i za sve Židove izvan Njemačke. I ako se bude sada u radu, koji mora ovome pozivu da slijedi, pokazalo, da ne samo njeni vodeći muzevi, već da je njemačko židovstvo u svojoj cijelosti shvatilo zapovijed časa, ako se bude iskazalo iz praktičnog djelovanja, iz novčanih iznosa, koje će njemački Židovi nasmoći za Keren Hajesod, da nijesmo samo spremni na opis, već i dati, mnogo dati, maaser dati, onda će njemačkom židovstvu od ovog velikog apela priteći sa sviju strana toliko snage i ugleda, koliko je predalo Palestini. I ne će se samo Palestina ovim pozivom koristiti.«

Rad za Keren Hajesod medju ruskim Židovima u Njemačkoj. Za organizaciju sabiranja medju ruskim Židovima u Njemačkoj sazvan je u Berlinu u stan poznatoga veleindustrijalca Margolina sastanak najistaknutijih ličnosti iz redova ruskih Židova u Njemačkoj. Sastanku je predsjedao predsjednik udruženja pravi državni savjetnik Teitel. Medju mnogim drugima prisustvovao je sastanku i predsjednik financijskog i ekonomskog councila Na iditsch i senator Grusenberga. Osnovan je odbor za provedenje akcije, u koji su ušli najodličniji članovi udruženja.

Biskup saradnik Keren Hajesoda. Kako se iz San Antonie u Texasu javlja, prijavio se je tamošnji biskup Johnson, koji je poznati autoritet na polju crkvene povijesti, dragovoljno, da želi saradjevati za Keren Hajesod, te se i odmah prihvatio posla.

Iz židovskog svijeta

Poteškoće doputovanja Palestinaca u Poljsku. Palestinci rođeni u Poljskoj, koji putuju kroz Austriju, ne dobivaju od poljskih konzulata vizuma za Poljsku, osim ako predađu svoje Palestinske putnice u poljskom poslaništvu i ove zamijene u poljske putnice, kod česa se obavlja u pogledu njihove osobe vojno obvezatno registovanje. Uslijed ovog začudnog postupka poljskog ministarstva izvanjskih djela nije Palestincima moguć posjet rodjaka u Poljskoj, a pogotovo ne postizavanje svrhe njihova puta u Poljsku da svoje pripadnike iz Poljske povedu u Palestinu. Predsjednik Vaad Leumija dr. Jakob Thon, koji boravi u Beču sabrao je ondje potrebite informacije u toj stvari, te obećao da će se nakon svog povratka u Palestini staviti u sporazum sa palestinskom vladom o tome, kako bi se putem Londonskog foreign officea ovim zaprekama doskočilo. Židovski poslanik u sejmu Grünbum upravit će sa svoje strane u ovome pitanju jednu interlaciju na ministra izvanjskih djela Skirmunka u Varšavi.

Bojkot židovskih liječnika i apotekara. Kako »Robotnik« javlja, obrazovano je po nekim varšavskim liječnicima društvo za suzbijanje židovskih liječnika. Ovo društvo slavilo si je zadatak da pročisti liječničke redove i poziva poljsko društvo da izbjegava židovske liječnike. Isto tako neka poljski liječnici ne pozivaju židovskih kolega k nijednom konziliju, židovske apoteke i drogerije neka se bojkotuju. Medicinski časopisi neka ne objelodanjuju radove židovskih liječnika. Medicinski fakulteti neka ne primaju židovskih djaka ni židovskih profesora.

Potporna akcija za hebrejske škole. London, 15. januara. Nekoliko dana borave ovdje upravitelji hebrejskog školstva u Poljskoj i srednjoj Litavskoj dr. Marcus Braude i dr. I. Regensburg. Oni će jednu veću potpurnu akciju provesti u korist materijalno ugroženog školstva.

Londonske »Jewish Times« raspravljaju tom zgodom u većem članku o kritičkom položaju hebrejskih škola u Poljskoj, Galiciji i srednjoj Litavskoj, te pozivaju englesko-židovske organizacije, da spomenutim upraviteljima priteknu u pomoć.

Jedna denuncijacija ortodoksa protiv cionista. U nedavnim izborima za židovsku bogošlovnu općinu u Lantzutu dobili su cionisti većinu. Jedan dio ortodoksa denuncirao je cioniste kod oblasti pismenim putem, da su neprijatelji Poljske države, jer da se samo uslijed djelovanja cionista inozemstvo upliće u unutarnje političke prilike. Kad bi ali židovske općine ostale u rukama ortodoksa, to ne bi inozemstvo moglo nikada, da šogod sazna o unutarnjim prilikama u Poljskoj. Sva Poljska štampa reproducirala je sa zadovoljstvom ovu denuncijaciju. Židovska štampa označuje ovaj postupak ovih ortodoksa »špekulacijom sa religijom«.

Iz Litavske. Izjednočenje židovskih općina s gradskim samoupravama. Kowno, 10. januara. Od nadležne vlasti uslijedila je izjava, prema kojoj se žid. općine rešavaju od poštanskih i porto pristojba, pošto su prema ustavu analognog ustanove, kao organ municipija i mjesnih samouprava.

Interpelacija radi nezastupanja budimpeštanskoga magistrata na sprovodu Josefa Kissa. Gradski zastupnik, Wilhelm Karizak, upravio je na gradonačelnika interpelaciju, sa kojom pita, zašto glavni grad Budimpešta nije bio zastupan na sprovodu slavjenog madžarskog pjesnika Josefa Kissa. Interpelant izveo je, da ne bi dostojanstvu madžarskoga glavnoga grada bilo štetno, da je izaslao svoje zastupnike na sprovod velikog pjesnika, kad je dapače i sadašnja madžarska vlada smatrala svojom dužnošću, da poda madžarskom pjesniku židovske vjeroispovjesti zadnju počast.

Iz cionističkog svijeta i Palestine

Balfour ustraje kod deklaracije.

Prijem jednog cionističkog odaslanstva u engleskom poslaništvu u Washingtonu.

London, 16. januara. (J. C. B.) Reuter javlja iz Washingtona slijedeće: Povodom jednog u počast Cionističke organizacije priredjenog prijema u britskom poslaništvu ponovio je Mr. Balfour svoje obećanje, da podupre cionističke aspiracije, te je izjavio, da i danas stoji ondje, gdje je stajao, kad je izdao svoju deklaraciju god. 1917. i to, da Palestina ima da postane narodnom domajom za Židove. »Židovi — reče Balfour — moraju da svoj rad obave ovdje, a Velika Britanija čini svoje u Palestini. Obojica moraju da zajedno rade na ovome djelu: moraju da se služe diplomacijom i promišljenošću, ne smiju da pokažu nepotrebnu žurbu i ne smije da bude momenata oslabljenja naprezanja u cilju dovršenja upravo započetoga djela, za koje

su se oba djela slobodno i otvoreno sporazumjela.«

»Mogu da Vas uvjerim — završio je Mr. Balfour — da se moj interes na stvari, moja vjera u vaš konačni uspjeh i moja želja da vidimo pred našim očima uspješno ostvarenje ideala jedne židovske domaje Palestine, nije smanjio.«

Washington, 16. januara. (J. B. C.) Kod prijema u britanskom poslaništvu sudjelovao je sa cionističke strane 60 odličnih cionista iz sviju djelova Unije, medju ovima i izaslanici redova Bne Cion, B'rit Šalom, Hadase i židovskog američkog kongresa. Potonji bio je zastupan po Natanu Straussu. Cionističke goste predstavio je Sokolov Mr. Balfouru sa primjedbom, da ime Balfourovo simbolizuje ujedinjenje između Židova i kršćanskoga svijeta. Mr. Rothenberg izjavljuje u ime delegacije, da cionisti žele uspostavu sigurnosti za život i imetak u Palestini. Sadašnji politički uvjeti u zemlji da su povoljni za ekonomska poduzeća.

Mr. Balfour se u svom odgovoru pridružio Ruthenbergovoj želji, da **Palestina potrebuje više sigurnosti no do sada.** Balfour naglasio je u svom govoru opetovano odgovornost, koja tereti sve Židove za izgradnju Palestine i pohvalio lojalitet američkih Židova prema cionističkoj stvari. Ni odstranjenje iz njihovih prijašnjih demova u istočnoj Evropi, gdje su morali toliko da trpe, ni njihov sadašnji uspjeh u Americi nije mogao da ohladi oduševljenog patriotizma američkih Židova za Palestinu. Cionistički pokret iziskuje žvrsto uvjerenje i sposobnost, da jednu poteškoću za drugom svlada strpljivošću. To se ne može postići deklaracijom, političkim formulama ili govorima, to može da bude samo **na prezanjima cijele židovske rase,** koja se — kako on drži trsi i nastoji da dade misli i novac za djelo izgradnje Palestine, kako bi se postigli ciljevi cionizma.

Prijem Sokolova po predsjedniku Harding, Washington 15. januara. (J. C. B.) Danas primio je predsjednik Saveznih Država, Harding, vodju cionističke delegacije, Nahuma Sokolova, u odlujnoj privatnoj audijenciji. Sokolov je opširno izvjestio o sadašnjem političkom položaju cionizma, napose o pitanju palestinskog mandata te prikazao položaj istočnih Židova. Imao je i prilike, da izvjesti predsjednika i o velikim simpatijama, što ih akcija za Keren Hajesod uživa u Americi ne samo kod Jevreja, već i kod gouverneura pojedinih država, gradonačelnika gradova, i kod mnogih odličnih ličnosti Amerike.

Predsjednik Harding saslušao je izvode Sokolovljeve sa velikim interesom, koji je izbio u opetovanim pitanjima o raznim tačkama izvještaja. Harding dao je izražaja svojoj velikoj simpatiji za cionizam i konačno izjavio, da će vlada Saveznih Država uvijek biti pripravna, da pomogne cionizmu kod postizavanja svojih ciljeva.

Predstojeća izjava američke vlade o palestinskom mandatu. Kako saznajemo prema američka vlada jednu oficijelnu izjavu o svom stajalištu prema palestinskom mandatu. Ovaj oficijelni korak smatra se ovdje posljedicom pregovora Sokolova sa predsjednikom Hardingom.

Zahtjevi nizozemskih cionista. U Haagu održana je 22. godišnja konferencija Nizozemske cionističke organizacije. Predlog Abrahama Simonsa u cilju reorganizacije vodstva cionističke svijetske organizacije prihvaćen je jednoglasno. Predlog glasi: S obzirom na okolnost, da je jedini zadatak cionističke svijetske organizacije **obnova Palestine** uz strogo izlučenje galutskog rada, koje mu drago vrsti, zahtjeva konferencija: Reorganizaciju cionističke svijetske organizacije na slijedeći način: 1. stabilizaciju jedne homogene egzekutive sa točno ustanovljenom odgovornosti, 2. imenovanje stručnjaka u svrhu upravljanja pojedinih institucija, koje su određene za provedenje obnove u Palestini, 3. imenovanje jedne zasebne korporacije za vršenje finansijske kontrole, 4. Obnovu Palestine skučenjem sviju neproduktivnih izdataka u korist produktivnih; Ova konferencija poziva sve cionističke federacije, koje su istoga mijenja, da sarađuju na oživotvorenju gornjega programa.

Organizacija palestinskog židovstva. Predsjednik Vaad Leumi u Palestini, dr. Jakob Thon, koji sada boravi u Beču, izjavio se o prilikama u Palestini uredniku »Wiener Morgenzeitung« ovako:

Židovsko školstvo ostalo je ove godine u istom opsegu, kao i prije kongresa. Porast židovskoga pučanstva stalnom imigracijom traži proširenje našega školstva. To se naročito tiče pučkih i srednjih škola, a manje visokih, koji ne odgovaraju toliko lokalnim potrebama, već su u daljnjem svom opsegu velika kulturna djela, koja će biti od vrlo velike važnosti za duševnu renesansu našega naroda u galutu. Obzirom na nedostatna sredstva, kojima raspolažemo, morat će se za izvjesno vrijeme obustaviti razvoj visokih škola. Bezuvjetno moramo izgraditi pučke škole. Odlučni faktori nastoje, da prošire i tečajeve za odrasle, koji služe osobito useljencima, koji neznaju jevrejski, pa im se time pruža mogućnost, da brzo nauče jevrejski. Kad je useljavanje oživilo dolaskom halucim, opazali smo radosnu činjenicu, da velik dio halucim već vlada jevrejskim jezikom.

Moramo bezuvjetno tražiti od useljenika, da nauče jevrejski jezik, ako ne ćemo, da stvorimo u Palestini Babel sa svim galutskim jezicima. Iz toga razloga traže i sva židovska društva u Palestini i radničke stranke, da svaki nauči jevrejski. Da se to omogući, uvedeni su u svim gradovima, pa i u najudaljenijim kolonijama večernji tečajevi, koji radnicima daju prilike, da nauče jevrejski jezik.

Imamo danas u Palestini već cijeli niz stručnih škola, koje vrlo dobro uspijevaju. Osobito valja istaknuti blagovjerni rad učiteljskih seminara. I tehnikum ima da odgoji obrtnike, te ustrojiti cijeli niz stručnih škola po srednjoškolskom tipu. Radništvo ima posebnu kulturnu komisiju, koja je uredila tečajeve za poljoprivredne zadruge i za halucim na cestogradnji, a osnovat će i male putujuće biblioteke, da bi uzmogla dati halucima lekturu. Sredstva za školstvo namaknuti će samo pučanstvo do visine od kojih 20 hiljada egipatskih funti. Spomenuti još treba, da je u velikom djelu naših pučkih škola minimalna školarina, jer je pučanstvo vrlo siromašno, te nije vično da plaća školarine, pošto je uvijek svoju djecu poslalo u škole, koje su izdržavane od inostranih društava.

Iskaz prinosa Keren Kaje

broj	Mjesto	Opći darovi	Samo-oporezovanje	Škrabice	Zlatna knjiga	Maslinovo drvo	Darovi kod tore	Roba	za učinjene usluge	Obiteljska darovna knjiga	Dječji sabarci
1	Alibunar	666						760			
2	Banja Luka	3652		1419	5302	132			60		
3	Beograd	8371260		643	27240	800	9160				
4	Bihac	728		45			100			1280	9094
5	Bijeljina	6032			1660	200	7282				25015
6	Bitolj	13334		56960					4460		2346
7	Bjelovar	2365				1000	3135				
8	Brčko	1442		552	1100				40		30612
9	Brod n./S.	2940		74		850	3580				
10	Bos. Brod										
11	Bos. Gradiška	1270				240					140
12	Daruvar	1478				340	1870	323			818
13	Derвента	480		165				1200			
14	Đakovo	1350	247			580					
15	Gjurgjevac	300					100				
16	Gora							125			1347
17	Gradačac	250		140		110			200		
18	Grubišnopolje	200				300					
19	Hercegovac	2770									
20	Jagodina				1400	1600					
21	Kos. Mitrovica	1000						324		540	3478
22	Karlovac	120	585	122	600	2391		961		645	1112
23	Koprivnica	8459		2201	300	260	6970	40		11990	1416
24	Križevac	220380	700	72320		8373	2300				
25	Kula	12				275	50				
26	Ludbreg			1098	500	1260	100	250			2117
27	Mitrovica	624			400	3190	700	746			
28	Modrić	280									
29	Mostar	119040	4600	5160	1000		400	600			
30	Našice	1040			350			1039			
31	Niš	724		41520			164880	540			
32	Novogradiška	1400	156	1356	1000	450	870		140		
33	Novi Sad	58816				200	15465				
34	Ogulin	220				3040					
35	Osijek	1922060	370	49110	3760	100	4720	4262	40		
36	Otok	350				50	350				151
37	Pakrac	150				10960		1000			
38	Pečuh							1200	500	450	210
39	Požega	2706			1200	300	400	913			
40	Prijedor	974		371	290	4315	440				
41	Priština	3180		220	1850				132		42
42	Rogatica	1350		200			400			5808	
43	Ruma	110	839	35484	1000	2249	2510	100		33728	
44	Sarajevo	2897875	4756	1490235	5970	1475	8755		800		
45	Sanski most	1720		130	100	338	740		20		
46	Sisak	2303	557	174		2625	2950				
47	Slatina	2298				1245	430				113
48	Split	6403		280		2285	4240				
49	Šabac				500						
50	Titelj	1000							100		110
51	Travnik	3591	2400	2760	730	1880	1560				
52	Trnovitica	600									430
53	Tuzla	7838	40	575		6250	750				
54	Uljanik	200				200				1560	10
55	Varaždin	4445		41830	300		557			11025	23
56	Vinkovci	470	385	219820		3952		2241			19
57	Virovitica	505	40		2020	368					5
58	Visoko			107			365				
59	Višegrad	1175	1510	33605	135		40				
60	Vršac	1730			2000	6270					7
61	Vukovar	5938	125	934	2000	180	1700	1083			166
62	Zagreb	4719425		367279	27020	8185	4420	4281	307053	40019	
63	Zavidović										9
64	Zvornik	346							600		93
65	Zemun	4740		2161	2440	4385	1160				9
66	Zenica	456420	200	98012	1500	150	420	800			2
67	Žepče	364		30	200	200	220				
68	* iz raznih mjesta	1352			200	310	70				954
		35485460	17510	3913795	97067	83863	9093780	22791	574713	107045	

* Prinose ispod K 200 — doprinijela su ova mjesta: Andrijevi, Belacrkva, Bos. Šamac, Caprag, Čazma, Garčin, Ilak.

a od 1. I. do 31. XII 1921.

Privatne mlje	Radnič- ke kuće	Nahla	Nordanov grad	Dar go- dišnjice smrti	Računske ceduljice	Legat	Mirovni čekovi	Dom. ž. n. f. u Pa- lestini	Ukupna svota	Kontingent	Ispod kon- tingenta	Iznad kon- tingenta
									666			
									11265	50000	38735	
									147111 60	700000	552889	
									6631	6000		631
									29003	25000		4000
	274	481							38918 60	70000	31082	
									9894 01	70000	60106	
									6394	15000	8606	
			2500	300					13345 20	70000	56655	
									5018	7000	1982	
									1510			
									4151	25000	20849	
									5483	5000		483
									2537	25000	22463	
									400			
									500			
									2802	4000	1198	
									2641	5000	2359	
									3150	3000		150
									3000	8000	5000	
									1000			
									8160	25000	16840	
									29538	36000	6462	
									27746	24000		3746
									337			
									3208	20000	16792	
									11787	40000	28213	
									720			
									7442	10000	2558	
									8185	15000	6815	
									4878	15000	10122	
									7821	24000	16179	
500									74481	150000	75519	
									4220	2000		2220
							1055		34418 70	350000	315582	
									350			
									3637	15000	11363	
									11960			
			2196						11056	25000	13944	
									7303	7000		303
									5250	7000	1750	
									2508	3000	492	
				2500		225000			240927 84	15000		927
									104213 10	700000	595787	
			1500						4548	4000		548
									8760	40000	31240	
									3973	3500		473
									17433	10000		7433
									500			
			900						2900			
									11455 60	10000		1455
									600			
									24373	30000	5627	
									400			
									13397 30	24000	10603	
									33850 20	70000	36150	
			4478						4842	10000	5158	
									1690	2000	310	
									3646 05	3000		646
									30000	50000	20000	
				2500					15225	50000	34775	
				2089		17327		9890	184943 57	700000	515057	
									400			
									1858	5000	3142	
			594						24854	50000	25146	
									10614 32	6000		4614
									1252	2000	748	
									2132			
500	274	1075	16163	2800	17327	225000	1055	9890	1310214 09			

Lipovac, Maglaj, Novigrad, Otočac, Petrinja, Pisarovina, Pušća, Skoplje (!), Stubica, Šid i Valjevo.

Povjereništvo Keren Kajemeta za Jugoslaviju, Zagreb.

Na pitanja, kako stoji nastojanje glode organizacije palestinskog židovstva, odgovorio je dr. Thon: Nastojanja zadnjih godina, koja su tražila jedinstvenu organizaciju ukupnog židovskog pučanstva, a zadnje su vrijeme znatno napredovala. Sve židovske grupe, aškenazi kao i sefardi, odazvali su se pozivu za organizaciju i saradivali u svim radovima. Organizacija općine u Jeruzalimu, koja je stotinu godina bila združena tek u »Kolelim«, a pripravnost sefarda na suradnju organizacije, znatno je olakšala združenje cjelokupnog židovstva. Znatno udjel imali su sefardi i na »Asefat hanivharim«. U oba slučaja bilo je samo malo ortodoksnih »Kolelim«, koji su se protivili jedinstvenoj organizaciji, a te grupe nastojale su, da onemoguće osnutak zajedničkoga rabinata.

U Vaad Leumi, najvišoj reprezentaciji palestinskog židovstva, ima osam sefarda od 32 člana. Odnosaj Vaad Leumi prema cionističkoj Egzekutivi u Palestini je najbolji. U Asefat hanivharim izražen je kao temeljni princip priznanje supremacije cionističke organizacije nad jišuvom. Vaad Leumi u velike traži saradnju s cionističkom Egzekutivom u Palestini, koju prizna najvišom židovskom instancom. Egzekutiva se vazda o svim važnim pitanjima posavjetuje sa predsjedništvom Vaad Leumi tako, da se izdaju jednake odredbe za cjelokupno palestinsko jevrejstvo.

Velika skupština Hitahduta. Povodom sjednice Akcionog Odbora održao je Hitahdut u Beču veliku skupštinu s dnevnim redom: Sadašnja situacija u Erec-Israelu i stanje pokreta nakon sjednice Akcionog Odbora. Nakon pozdrava predsjednika dra. Tartakovera govorio je član A. K. Lazar Kaplan, koji se u svome govoru bavi raspravama sjednice A. K. Iza toga govorio je Katznelson, koji naglašuje, da se rad za Keren Hajesod mora postaviti na drugu bazu. Treba židovstvo, a naročito američko, tek odgojiti za velike žrtve, što ih traži Keren Hajesod. Govornik zatim ističe važnost slobodne emigracije za naš obnovni rad. Prije bi mogli, da se odrekemo kojega političkoga prava, ali nikad ne smijemo i ne ćemo se odreći na pravo slobodne imigracije u našu zemlju.

Kao zadnji uzeo je riječ dr. Jakob Thon, koji razlaže, da je Egzekutiva u Erec-Israelu pojačana zastupnicima radništva i ortodoksa, s velikim povjerenjem primljena u zemlju. Egzekutiva mogla bi da vrši obnovni rad, no nema dovoljno sredstava da sve provede. Što se tiče radničkih naseobina, to još nije nađena prava forma za naše poljoprivredne naseobine, jer problem pretvaranja židovskog gradjana u seljaka ne može da bude riješen na brzu ruku. Poteškoća je u tomu, što nema sredstava za samostalno naseljenike, kojima se može staviti na raspolaganje velika zemljišta. Imamo u zemlji divan ljudski materijal, poljoprivredne radnike sa bogatim iskustvom. Namaknimo sredstva i ti će ljudi stvoriti nešto uzoroga za cijelu našu budućnost. Mi napredujemo i svaki dan nam donosi novih sila i jača našu poziciju u zemlji. Židovska narodna domaja se gradi. Sve je to tek pitanje tempa.

Naš obnovni rad obuhvaća tri elementa: zemlju, ljude i rad. Sticanje zem-

ljišta osnov je svega našega rada. Stvar je židovskoga naroda, da narodni fond uzmogne kupiti velike zemljišne komplekse. Imade sad u zemlji mogućnosti, da nabavimo zemljište. Kupili smo osim na kongresu spomenutog Emek Jesreela nedavno kod Merhavije 18 hiljada dunama zemlje. Postoji mogućnost, da spojimo Hajfu i Tiberias mrežom židovskih kolonija. I između Jafe i Hajfe može se razviti židovska kolonizacija u najvećoj mjeri. U Jeruzalimu stekli smo površinu, kakove novi jišuv još nije imao. Prije rata, kad su Židovi htjeli kupiti zemljišta, nije bilo slobodnog zemljišta, a sada, gdje imade zemljišta, ne dostaju sredstva. Nakon osvojenja Palestine morali smo čekati, da nam se otvore vrata, dok ih halucim nisu probili. Nakon majskih događaja nastao je zastoj u emigraciji, sada dolaze hiljadu ljudi mjesečno u zemlju. Za obnovu zemlje je ova imigracija od velike važnosti. S imigracijom nastala su čudesa: našle su se za halucim sasvim nove radne mogućnosti: javni radovi vlade. Ne ćemo nikada pristati na ograničenje naše imigracije. Naš je ideal: slobodno useljivanje. Moramo gledati i na kakvoću useljeničkoga materijala. Trebamo ljude, koji znaju, što ih čeka u zemlji. Jedan mjeri da radi za desetoricu. Dobra je bila radna prilika rad na cesti, ali on se skoro završava. Naš je zapravo cilj ukorijenjen u zemlju stvaralačkim poljoprivrednim radom.

Što se tiče našeg odnošaja prema Arapima, još smo uvijek pod dojmom zadnjih nemira. Ne bi smjeli da pred događajima časa zaboravimo ono, što ima da bude temelj budućnosti Židovi su već danas moć u zemlji. No ne smijemo ipak zaboraviti, da će arapski narod u zemlji uvijek biti moćan faktor, te da se njegova prava moraju respektovati. Svom odlučnošću odbit ćemo svaki napadaj na nas. Ali naše misli ne treba da su upravljene na borbu. Treba da tražimo bratski savez s arapskim narodom. Oba naroda neka složna rade za regeneraciju orientala. Narodni razvoj Arapa brzo napreduje. K njegovom potpunom razviku možemo mnogo doprinijeti. Naše djelo će tim brže uspjeti, čim je veći dio naroda, koji učestvuje u radu.

Ovacije Arapa Sir Herbert Samuelu. Dne 18. decembra prošle godine otvorena je u mjestu Kubab jedna arapska ratar-ska škola. Said Abu Ghoah, jedan od ravnatelja škole, pozvao je high commissionera da pribiva svečanosti otvorenja škole. Samuel i njegova supruga primljeni su sa velikim počastima. Samuel govorio je o važnosti poljoprivrede za Palestinu i priopćio, da je palestinska uprava obdarila školu sa 200 egipatskih funti.

Odanle proslijedio je vrhovni komesar put u Ludd, da položi osnovni kamen za jednu djevojačku školu. I ovdje je primljen sa velikim oduševljenjem. Vrhovni se komesar zahvalio pučanstvu Ludda na doprinosu od 400 egipatskih funti za podignuće škole i obećao sa strane vlade doprinos od 100 engl. funti.

Vrhovni je komesar nastavio svoj put u Ramleh, gdje je otvorio novi gradski perivoj, pozdravljen po stanovništvu burnim ovacijama. U svom je govoru između ostaloga rekao, prisutnima, da sa pouzdanjem gledaju u budućnost sa sigurnošću, da će božjom pomoći i pod upra-

vom vlade mandatarne vlasti Palestina zadobiti i sa moralnoga i sa ekonomskog gledišta najbolji položaj na Istoku.

Iz Jugoslavije

Iz sjednice Radnog Odbora. Radni Odbor držao je dne 25. o. mj. svoju redovitu sjednicu. Predsjednik dr. Aleksandar Licht nakon otvorenja sjednice a oduljem govoru daje izražaja našem veselju povodom 25-godišnjeg jubileja gospodina dra. Hugona Spitzera kao predsjednika bogoštovne općine u Osijeku te predlaže, da Radni Odbor odašalje čestitku g. dru. Spitzeru.

Dr. Beno Stein referira o halucim, te o uređenju jevrejskih tečajeva za halucim u Zagrebu. Zaključeno je obratiti se na mjesne organizacije glede smještenja halucim u zanate (po mogućnosti u onakova mjesta, gdje će halucim imati prilike da uče jevrejski).

Prima se do znanja zaključak Omladinskog Saveza, da će tokom godine od svih priredaba omladinskih društava dati 60% čiste dobiti za namaknuće izvanrednog budžeta od 300.000 K.

Konačno referirao je Šimo Spitzer o stanju Keren Hajesodu i o pripremi velike akcije povodom dolaska g. Bergera.

Priredba povodom Saveznog Vijeća. Naši sarajevski sumišljenici, napose Židovsko nacionalno društvo i jevrejska škola »Safa berura«, priredili su u počast delegatima Saveznog Vijeća razne priredbe, koje su nadasve uspjele i kojima se mogu naši prijatelji ponositi. U nedjelju, dne 25. decembra održala se matineja u Narodnom Pozorištu, na kojoj je g. Lav Stern držao prigodni govor o hanuki. Gosti imali su tom zgodom priliku, da upoznadu jevrejsko pjevačko društvo »La Lira«, koje je nastupilo punim zborom i uz solo gg. nadkantora Altarca (tenor) i Rykova (bariton) otpjevala dva psalma. Teške pjesme bile su upravo majstorski pjevane, te je burno povladivanje općinstva primoralo pjevače, da ponove svaki psalam. I sve druge točke izvedene su najvećom preciznošću, te zaslužuju svaku hvalu.

Na večer bila je u svim prostorijama gradske vijećnice animirana zabava, koja je započela paljenjem hanuka svijeće, a zatim se razvila živa zabava sve do zore u najprijetnijem raspoloženju.

U utorak, dne 27. decembra, poslije podne priredila je »Safa berura« jevrejsko popodne, koje je sigurno bila najuspjelija priredba. Ko je čuo ovu djecu jevrejski pjevati i govoriti, taj je sigurno otišao ne samo lijepim dojmom i ugodnim užitkom, već kao oduševljeni prijatelj jevrejskog jezika i što tom zgodom hoćemo odmah istaknuti, kao duboki poštivalac onih radenika, koji su svojim marnim radom postigli ovakav krasan uspjeh. Pri-držajemo si, da se na ovu zadnju priredbu još jednom svratimo u većem prikazu.

Akcija Israela Belkinda. Primili smo od upravitelja poljoprivredne škole »Kiri-riat Sefer« ovaj apel:

Dragi sunarodnjaci i sumišljenici!

Zacelo Vam je poznato, da je uslijed strašnih ratova i varvarskih pogroma ostalo u istočnoj Evropi veoma mnogo siročadi, koja žive u najvećoj bijedi. Bez roditelja, bez srodnika i bez zavičaja, jer

je pogromima uništena većina jevrejskih opština, potučaju se po svijetu gladni, žedni i skoro nagi. Oni pokušavaju da se spasu, prelazeći granice Poljske i Rumunjske, gdje ih nerado primaju, jer njihov broj stalno raste, a njihove nevolje su sve teže.

Braća dobrog srca pokušavaju na razne načine da ih spasu, ali su se sva sredstva, do sada upotrebljena, pokazala slaba i nedovoljna.

Zato sam se i ja odlučio da žrtvujem ostatak svoje snage, da spasem onoliki broj koliko mi bude moguće. Mislim da na to imam izvjesno pravo, jer sam već prije 18 godina osnovao u Palestini poljoprivrednu školu »Kirjat Sefer« za prvu siročad, žrtve zloglasnog pogroma u Kišenjevu godine 1903. Odlučio sam zato da primim u ovu školu veći broj siročadi, žrtve posljednjih pogroma.

Prošle godine sam posjetio sve krajeve Ukrajine i organizovao sam i izabrao jednu grupu od 120 siročadi, koju ću prenijeti u našu Domovinu, u Palestinu, u moju poljoprivrednu školu. Tamo će se ova djeca vaspitati da budu dobri ljudi, vjerni Jevreji i sposobni zemljoradnici da bi docnije postali naseljenici kolonija. Tamo će moći provesti miran i zadovoljan život i vremenom bi mogli zaboraviti strašne doživljaje i patnje, koje su vidjeli svojim djetinjim nevinim očima.

Da bi se ovaj plan mogao privesti u djelo, moraju se pribaviti novčana sredstva, koja bi omogućila preseljenje ove djece u Palestinu. Dobri ljudi iz Poljske, Čehoslovačke i Beča stavili su mi na raspoloženje znatne sume za ovu svrhu. Na žalost ne onoliko, koliko dobar uspjeh ove akcije iziskuje. A od uspjeha prve grupe zavisi i sudbina i ostale djece. Jer bi uspjehom ovoga djela, velike jevrejske organizacije prihvatile isti plan i za ostalu siročad i time spasli još mnogo hiljada djece, koja bi inače propala za Jevrejstvo.

S toga, nalazeći se na putu za Poljsku i Ukrajinu da izvedem tu djecu u Palestinu, koristim se prilikom da se obratim i Vama, drage sestre i draga braćo, za pomoć. Radi se o sirotoj nevinoj djeci, siročadi, djeci roditelja, koji su pali za Jevrejstvo. To je jedno od velikih dobrih djela.

Loža »Srbija« ordena Bene Berit u Beogradu (adresa: g. Šemajo De Majo, advokat, Beograd) gotova je da primi sa zahvalnošću poklone za ovaj plemeniti cilj. Učinite svoju dužnost, drage sestre i draga braćo. Svaki će se dar primiti sa zahvalnošću, a Bog koji je otac siročadi, zaceo će Vas sačuvati od toga, da Vaša djeca ne ostanu siročad.

Sa bratskim pozdravom

Israel Belkind

Direktor poljoprivredne škole »Kirjat Sefer« u Palestini.

P. S. Primaju se kao darovi i haljine, rublje, krevetske stvari i lako pokretne stvari za pokušanstvo.

Beš Hamidraš u Zagrebu započeo je pod vodstvom g. Dra Margela svoje djelovanje. Sastanci se održavaju svakog četvrtka i subote od 20 — 21 sat. Skreće se pažnja na to, da je pristup svima slobodan. Kuratorij za jevrejski jezik moli za što brojniji posjet, naročito i sa strane omladinaca. Beš Hamidraš se održaje u sobi za Talmu Toru u zgradi židovske općine u prizemlju.

Kostimni ples Makabija u Zagrebu. Popularno naše društvo Makabi priredilo je dne 21. januara o. g. kostimni ples pod geslom »U carstvu cvijeća«, koji je neprisljenom otmenošću i biranošću dekorativnih sredstava po općem mnijenju natkrililo sve dosadašnje priredbe ove vrsti u Zagrebu.

Dvorana Music Halla bila je prema nacrtu g. arhitekta Iblera pretvorena u živi perivoj, u krasan engleski park okružen lukovima živih girlanda spletenih od jelovih grančica, urešenih makovim cvijećem, a strop je prikrivao prekrasan svod sastavljen od gustih koncentrički poredanih girlanda, koje su ukusnim sastavom i prelazom nijansa najljepših boja podavale cijelom aranžmanu osobiti čar.

Naokolo, pod ložama, bile su poredane bude, ukusno urešene prekrasnim umjetnim cvijećem, djelom naših marnih dama, koje su u njima poznatom agilnošću prodavale obilne darove darežljivih prijatelja društva. U zaleđu, u donjim prostorijama bila je smještena ukusno uređena japanska dvorana, koja je izmorenima od velike vreve i žamora pružala ugodno uložiste i zabavište.

Ples je otvoren ophodom kostimiranih dama. Prostor nam ne dopušta, da se poitanje pozabavimo pojedinim pa i najuspjelijim kostimima. Pozorni motrilac trebao je mnogo vremena, da otkrije i uhvati sve ljepote i finese mnogih prekrasno kostimiranih dama, koje su elegancijom i raznolikošću svojih kostima podavale otmeni biljeg i osobit stil ovoj nadasve uspjeljoj zabavi.

Iza ophoda slijedio je na pozornici baletni ples »Ruže i lepiri«, koji su izvele dražesno kostimirane članice društva. Uvod tomu bio je ples male Micice Berlove, koja je u pojavi balerine i Amora razdragala cijelu dvoranu.

U gornjim prostorijama, u tabarinu bio je priređen kabaret, u kojem su uz veliko odobravanje publike sudjelovali favoriti društva, »amateurs« — umjetnici, članovi i članice društva.

Osobito ugodno doimao se red, koji je vladao od početka pa do kraja zabave. U kratko: Makabi je briljirao i ponovno stekao mnogo simpatija i prijatelja.

Najveći udio tome uspjehu doprineo je svakako gospojinski zabavni odbor sa pročelnicom gđom dra. Hona, koja je i ovaj puta rijetkom energijom i požrtvovnošću sav rad koncertirala u svojoj kući i u svojim rukama.

Uspjeh zabave bio je u materijalnom pogledu povoljan, te će jedini lijepi dio prihoda dobro doći žid. đaćkoj menzi u Zagrebu.

Javna zahvala »Makabija«. Upravni odbor žid. gombalačkog i sportskog društva »Makabi« u Zagrebu i cjelokupno članstvo njegovo izriče i na ovom mjestu duboku harnost svima onima, koji su svojom djelotvornom pomoći i rijetkom požrtvovnosti doprinijeli velikom uspjehu ovogodišnje njegove kostimne zabave »U carstvu cvijeća«.

Naročitu hvalu duguje društvo pročelnici gospojinskog zabavnog odbora gđi dra. Kona, supruzi predsjednika zagrebačke žid. bogoštovne općine i ostalim revnim članicama odbora, koje su ponovno neumornim radom i vanrednom požrtvovnosti trajno zadužile društvo i zahvalnu publiku. Društvo zahvaljuje svima, koji su svojom saradnjom doprinijeli uspjehu ove naše zabave.

U Zagrebu, dne 25. I. 1922.

Za odbor:

Predsjednik:

Dr. V. Zwiebach.

Tajnik:

Dr. O. Braun

Novčani prilozi. U smislu zaključka XII. cionističkog kongresu u Karlovim Varima objelodanit će se odsele svi novčani prilozi za sve organizacije svrhe.

Niže donosimo iskaz priloga počam od mjeseca novembra 1921.:

Travnik za halucim po Nisim Elazaru K 460.

Priština: za organizaciju K 2000.

Zagreb: za organizaciju po Hinku Sternu K 920.

Zagreb: za organizaciju po Diana Romano K 2000.

Zagreb: za organizaciju po dru. Benku Löwingeru K 2200.

Virovitica: za halucim K 3800.

Zagreb: za organizaciju po Klari Barmaper K 200.

Zemun: za halucim po dru. Hinku Urbachu K 1200.

Beograd: za halucim po ing. Davidu Azrielu K 400.

Vinkovci: za organizaciju po m. c. o. K 15.000.

(Nastavit će se.)

Zagreb, 18. januara 1922.

Blagajništvo S. C. J.

Židovska djačka menza, Zagreb. Iz Vukovara priposlao je nadrabini dr. Diamant K 2275. a darovali su: po 400 K Obersohn Samuel; po 200 K: Emil Braun, Sigmund Frank, Isidor Pfeffermann, Em. Steiner, Hinko Steiner; po 100 K: Vladimir Engel, Leopold I. Hirth, Simon Kchari, Mavro Ofner, Ljudevit Pollak, Herman Stein; po 50 K: Angelus Julije, Rudolf Fischhof, Otto Guttmann, Herm. Hecht, Aleks Stangel, Samuel Hecht.

Zaruke. Gosp. Albert Baum, vlasnik tvrtke Braća Baum, zaručio se sa gospođicom Zorom Frank, kćerkom veletrgovca Isidora Franka. U Zagrebu, 23. januara 1922.

18

NAŠIM PRETPLATNICIMA. Odlukom Radnog Odbora postao je »Židov« tjednikom, koji izlazi svakog petka.

Iako je višekratno izlaženje lista samo po sebi skopčano sa znatnim novčanim sredstvima, ipak nismo povisili cijena pretplate, koja će i nadalje stajati K 120. godišnje, kako bi omogućili svima, da se pretplate na naš list.

Pošto trebamo nužno velika sredstva umoljavamo sve naše pretplatnike, da bi nam čim prije poslali pretplatu, a sve naše prijatelje umoljavamo, da nas materijalno i moralno podupiru. U svakoj židovskoj kući treba da bude židovski list. Agitujte svagdje za naš list i nadajte nam pored pretplatnika i oglase.

Uprava »Židova«.

CIJENE OGLASA

I cijela stranica jedamput	K 2400
pol stranice jedamput	K 1200
četvrt stranice jedamput	K 600
osmina stranice jedamput	K 300
šestnajstina stranice jedamput	K 150
pol šestnajstine stran. jedamput	K 75

Kod oglasa za cijelu godinu dobije se 20%, za pol godine 15%, a za četvrt godine 10% popusta.

U ovim svotama nije sadržan porez za oglase, koji mora da plati svaki, koji oglašuje.

ELSA GROSS
MOŠO J. EŠKENAZI
zaručeni

Bos. Gradiška, 23. januara 1921.

Vijesnik Povjereništva Židovskog narodnog fonda (Keren kajemet lejisrael) za Jugoslaviju.

Iskaz darova br. 2. od 1. do 24. januara 1922.

POVJERENICIMA KEREN KAJEMETA!

Postojani pad vrijednosti valuta u srednjoevropskim i nekim balkanskim zemljama s jedne strane, a veliki efektivni troškovi oko realizovanja pojedinih sabirnih grana (sađenje jednog maslinovog drveta stoji oko 4 franc. franaka, jedan dunum zemlje u Palestini 4 do 5 engl. funti) sklonuo je Glavni ured Keren kajemeta u Haagu, da u zemljama sa slabom valutom povisi pojedine darovne iznose i to:

za 1 maslinovo drvo K 50 (prije K 25)
za 1 dunum zemlje K 4000 (prije K 2000)
za upis u zlatnu knjigu K 5000 (prije K 1000.—) poštoje povišenje motivirajući time, da se pre niskim iznosom ne smanje znatno idealno i moralno, znamenovanje upisa u zlatnu knjigu.

Stavljam ovo povišenje do znanja svim povjerenicima i prijateljima Keren kajemeta sa zamolbom, da u buduće kod primanja i davanja priloga za jednu od gore navedenih darovnih grana uvažavaju povišene im iznose.

Uprava Keren kajemeta za Jugoslaviju.

Opći darovi.

Slatina: Dr. R. Ivančić, novogod. dar 200.—
Mitrovica: Dio prihoda Makabejske svečanosti 200.—
Vukovar: Omlad. društvo dio prihoda Mak. svečanosti 4202.—
Tuzla: Omlad. društvo dio prihoda Mak. svečanosti 1200.—
Bijeljina: Prihod Makab. svečanosti 4108.—
Križevac: Prig. zaruka Sofije Mayer-Paul Trautman daruju: Ludvig Majer 180.—, Lederer i Trautman 100.—, Paula i Makso Majer 80.—, Hinko i Paul Trautman 80.—, Vilko Rotter 60.— 500.—
Djakovo: Helenka Münz 50.—
Dubrovnik: Albert Ozmo 600.—, Dragutin Büchler 400.— 1000.—
Brod n. S.: Dio dobiti dječje predstave 800.—
Bitolj: Bene Sion 800.—, Negrin J. 200.—, N. N. 160.—, S. Levi 120.—, Avram Pessa 100.—, po 80.— Leon Pardo, Moise Cohen, Aron Levi po 40.— Perec Benjakar, A. Aroeti, Menahem Pessa, J. Isak, Benjacar, J. Leon, Abram Camhi, Abram Hasson, Abram Cohen, Isak Jehah, Sam. Kalderon, po 20.— Jomtov Aroeti 2080.—
Ilok: Elza Lang sak. prig. vjenčanja Huga i Ženike Lang 168.—
Zagreb: L. W. 150.—, Gizela Zierer, Remetinac, umj. cvijeća na grob unuke 60.—, Greta Hirsch 20.—, Adolf Stern za dob. okladu 40.—, Pavao Bethlehem za klinčić 100.— 370.—
14.878.—

Samooporezovanje.

Zagreb: Milan Berkeš 10.—

Škrabice.

Vukovar: Engl Vilim 140.—, Stein Herman 125.—, Laura Löwensohn 52.—, Frisch Etelka 36.—, Pinkas Walder 20.—, Šandor Bader 10.— 383.—
Zenica: Rifka Altarac 10.—, Marlo Atijas 46, Sal. Atijas 51.—, Ed. Drasinover 49.—, Sal. Drasinover 106.—, Artur Kraus 400.—, Izidor Levi 28.—, Sam. Levi 21.—, Avram Levi 14.—, Juda Montilja 32.—, Benjamin Pinto 30.—, Samuel Papo 51.—, Jos. Schönald 74.—, Rifka Salom 20.—, Sam. Trinki 100.—, Rafael S. Trinki 100.—, Rafael I. Trinki 10.—, Oton Weiss 80.—, Žid. nac. društvo 41.— 1263.—
Zagreb: Menza 125.—, Ured. Ž. n. f-a 125.—, Ljud. Lion 140.70 390.70
2036.70

Zlatna knjiga.

Zemun: Moric Sasson sabrao na svatovima Nachman i Rut Cević n. i. istih 1272.—
Požega: U kući Josipa Adlera sakupljeno prig. proslave njegove sedamdesetgodišnjice na ime Josip i Marija Adler, a daruju slijedeći: Feliks Adler 500.—, Otto Ad'ler 500.—, po 400.— Josip Adler, Mavro Haas, Ernest Adler, Hugo Adler, po 100.— Samuel Haas, Ignac Kohn i Imre Fischer 2900.—
4172.—

Darovi kod tore.

Bijeljina: Od Jevr. općine za primljene darove 331.—
Mitrovica: Berislav Kraus 20.—
Vukovar: Po 400.— Sigm. Frank, Emerich Steiner, Samuel Obersohn, po 200.— Hugo Baum, Izidor Pfeiffermann, Hinko Steiner, po 100.— Leop. Freund, Leop. Hirth, Bern. Tušak, Sam. Singer, po 50.— I. Goldarbeiter, Leop. Gross, Oton Guttmann, po 40.— Šandor Herzog, po 20.— Alfred Herzl, po 200.— dr. Diamant, H. Steiner, po 68.— Schwarz 3078.—
3429.—

Učinjene usluge.

Zagreb: Dr. Makso Fröhlich umj. honorara dru. Rosneru 200.—
Brod n. S. Dr. Oskar Spiegler za uslugu dru. B. Steinu 400.—
Vinkovci Rudolf Gross 200.—
800.—

Masline.

Tuzla: Na ime Eduard Volvovits daruju: po 25.— Ženi Volvovits, M. Volvovits, Pressburger, I. Bošković, po 125.— Reizer. Na ime Ženi Volvovits 25.— 275.—
Mitrovica: Prig. zaruka Regine Gross— Bela Kraus sabrano n. i. istih 340.—
Vukovar: Rut Weiner i Sara Stein n. i. Renee Obersohn umj. čest. 50.—
Zagreb: Benot Cijon dio dječje predstave u gaj Stefe Steiner 1500.—, Irena Büchler 60.—, Avram Rosenberg n. i. Moše Aron 25.—, Jos. Wachs u vrt E. le 25.— Sal. Levi al šem Rifka 50.— 1660.—
2325.—

Jaar Jugoslavija.

Sarajevo: Sefardska bog. općina 40 drveta, Aškenaska bog. općina 8 drveta. Žid. nac. društvo za B. i H. 40 drveta, ukupno 88 drveta 4400.—
Zagreb: Članovi Radnog odbora Saveza cijon. Jugoslavije 40 drveta. — L. W. I. Milan Berkeš 1. ukupno 42 drveta 2100.—
6500.—

Dječji sabirni arci.

Sanskimost: Kika Kabiljo 58.—, Rafael Atijas 65.—, Roza Levi 58.—, Heinrich Atijas 66.— 248.—
Belackrkva: Jolan Gros 400.—
Vukovar: Lili Steiner 364.—, Ema Ofner 170.—, Renee Hirt 130.—, Ružica Adam 82.—, Pavao Klein 70.—, Oskar Klein 62.—, Slavko Bader 56.—, Ana Hettendorfer 50.—, Ernst Kohn 42.—, Hinko Springer 23.—, Slavko Bier 10.—, Egon Mad'aroš 18.— 1077.—
Tuzla: Rožika Bošković 663.—
Hercegovac: Dragica Kaufer 112.—
Brod n. S. Katica Fischer 276.—, Franjo Kaufman 74.— 350.—
Zagreb: Mirko Pajtaš 200.—, Gizela Haas 322.—, Renee Zeitlin 220.—, Milan Zeitlin 247.— 989.—
3839.—

Obnova Palestine.

Zagreb: L. W. 50.—
Osijek: Prig. Beritmile Chalam, Marijanci, sak. Vilim Kirschner 440.—
Donji Miholjac: Dragutin Freundlich sabrao prig. Beritmile kod B. Kohna 700.—

Novogradiška Prig. svatova Hinka Fuchs —Olge Bauer sak. Anica Fröhlich 720.— Zorica Bauer 203.— 923.—
2073.—

Kolonija Členov.

Koprivnica: Dio čistog prihoda od Hanukaslave 1500.—

Obiteljska darovna knjiga.

Bijeljina: Albert Kalmi Baruch za ozdravljenje 50.—
Zagreb: Prig. rođenja kćerke Davida i Elle Grünfeld daruju isti 800.— Jakov i Oolga Alkalay 400.— Prig. Barmicve Egona Haasa daruje: Julka Haas 400.—, Jul. König 200.—, Leopoldina Berl 200.—, Gizela Kon 100.—, Henrieta Polak 100.—, svega 1000.—
Prigodom proslave osamdesetgodišnjice nadrabina dra. Hoseje Jacobia daruju: dr. Ivan Jacobi 1200.— po 200.— Diana Romano, Jacques Reiss, Bela Pollak, Oskar Jellinek, Šime Spitzer, Šandor A. Aleksander, Hugo Barmaper, dr. Hugo Spitzer, po 200.— I. eo Büchler, dr. A. Licht, Ambruš, po 100.— dr. Hugo Kon, svega 5500.—
7700.—
7750.—

Pregled.

Uniš'o je dakle iz Hrvatske, Slavonije i Dalmacije K 34.694.70
iz Bosne i Hercegovine K 12.532.—
iz Srbije K 2.080.—
Ukupno K 49.306.70

Specifikacija darova iskazane svote u »Židovu« br. 1. iz Sarajeva, Bijeljine, Sanskog Mosta i Bitolja.

Opći darovi: N. N. Dubrovnik 400.—
Učinjene usluge: Zaharija Segal za usluge 800.—
Samooporezovanje: »Paale Cijon 600.—, Menahem Papo 60.—, Haim Ozmo 30.—, Dr. Žiga Bauer 30.—, Jos. Ferera 30.—, Moise J. Maestro 15.—, Sam. Cappon 15.—, Moše Maestro 42.—, Semaja Hazan 21.—, Juda Levi 10.— 853.—
Darovi kod tore: Daniel Sumbulović 200.—, Mihael Levi 140.— 340.—
Darovna knjiga: Prig. zaruka Rifke Muško Finzi—Kabiljo, sabrala Bukica Alkalay 1900.—, prig. zaruka Zumbule Kabiljo sabrano kod Flore Kabiljo 400.—, prig. zaruka Kormes daruje Zwecher 50.— dobit bude na Makabejskoj svečanosti 1506.— prinos sa konferencije 522.—, prinos od Makabejske svečanosti 5500.— umj. cvijeća prig. zaruka Zumbule Kabiljo—Šalom Finzi daruje Matilda Montilja 400.— svega 11.498.—
Bijeljina: Dječji sabirni arci: Egon Šlomović 108, Erich Šlomović 112.—, Erna Levi 40.—, Bukica Levi 68.—, Izidor Levi 40.—, Sipura Perera 222.—, Regina Perera 721.—, Regina Semo 126.—, Berta Baruch 338.—, Bukica Montilja 346.—, Klara Montilja 112.—, Baruch Baroni 232.—, Moric Alka'ay 188.—, Mošo Maestro 168.—, Erika Kabiljo 224.—, Roth Šandor 146.—, Avram Levi 289.—, Berta Levi 500.— svega 3980.—
Sanskimost: Opći darovi: Na Hanuka —sijelu daruju: Eliezer Z. Levi 200.— David Kabiljo 160.—, Haim Hasson 120.—, Avram Atijas 120.—, po 80.— David Albahari—Braco Hasson, N. N. po 60.— Benjamin Reich, pa 40.— Izak Atijas, Leon Levi po 20.— Izak Papić svega 1000.—
Bitolj: Dječji sab. arci: Alegro Nachmias i Izak Masot 2220.—, Eeonora Asael i Albert Russo 1900.—, Ida Nachmias i Haim Camhi 2120.—, Matilda Camhi 1248.—, Sara Albala 1080.—, Regina Massot 906.— svega 9474.—

Izdavatelj i odgovorni urednik

S. SPITZER.

Tiskara »MERKUR« d. d., Zagreb.

„GOLUB“ „ГОЛУБ“

ZAŠTITNI ZNAK

JE NAJBOLJI PAMUK

ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE
A. ROMANO
ZAGREB
AKADEMIČKI TRG BR. 8

KROJAČKA DVORANA
ZA GOSPODU

HINKO GRAF

ZAGREB
BERISLAVIĆEVA ULICA 4

Izradjuje odijela najmoder-
nijeg kroja. — Veliki izbor
engleskih prvorazrednih
štofova. Cijene umjerene!

**Instalacioni
zavod**

za uvadjanje električnih centrala, elek-
trične rasvjete, telefona i telegrafa

Milan Freiberger
Bakačeva 5 Zagreb Bakačeva 5

Asbestni skrlijevac

cement, vapno, opeke,
betonsko gvožđe, traverze
i sav gradjevni alat, te materijal
prodaje na veliko:

„GRADIVO“ trgovačko društvo za
promet gradjevnim, i
tehničkim materijalom
ZAGREB Bogovićeve ulica br. 3
Telefon 5-55 Brzjavni „Gradivo“

כ ש ר

Sve vrsti prvorazredne
suhomesnate robe

strogo košer

nudja uz jeftine cijene

Samojlo Singer, kantor
Zagreb, Dolac (košer mesnica)

PAPIRA

PISAČEG I RISAČEG PRIBORA

za preprodavaoce na veliko i najjeft-
tinije uz brzu, točnu i solidnu
podvorbu, može se dobiti kod

MERKUR

D. D.

veletrgovina i konfekcija papira
Telef. 17-95 - ZAGREB - Ilica br. 31.

Brzjavni naslov: PAPERKUR

Podružnica:
Beograd, Kralja Petra br. 70

Tražite cijenik besplatno

VREĆE

iz jute, tekstilna i papira nove i upo-
trebljene u svim dimenzijama za bra-
šno, posije, ugali i t. d., dobiju se
najjeftinije kod tvrtke

SCHOTTEN I DRUG

Vrhovčeva 13 ZAGREB Telefon 19-65

Kupujemo sve vrsti upotrebljenih vreća
uz najveću dnevnu cijenu —
Zavod za posuđivanje nepremovnih ponjava

Na veliko! Na malo!

Naranča i limuna

mandarine, smokve, rožčice, lješnjake,
sultanine, badema, datulja (urme), ma-
laga, groždje, talij. maroni i t. d. uz
najjeftinije cijene kod t.

J. DRAGONER
Zagreb, Zrinjevac broj 15.

JAAR JUGOSLAVIA

Darivanjem drveta za maslinovu šumu

**JAAR JUGOSLAVIA
U PALESTINI**

saradjuje se najneposrednije na obnovi

EREC ISRAELA

Svako drvo je od neprocijenive vrijednosti za unapredjenje
klimatskih, sanitarnih i ekonomskih prilika u svetoj zemlji

CIJONISTI, ŽIDOVII!

Darujte stoga

za

JAAR JUGOSLAVIA

Za jednu šumu treba 10.000 drveta

Cijena jednom drvetu 50 kruna

PRISPJELO

KONAC

MIEDER - PAS - METLA

CTI ARTIKLI: AIDA, LUCIA, MARIA, GEISHA, ORO. INTRA, TRIPOLI, UNTERFADEN ITD.

RAZNI PAMUCI ZA PLETENJE ČARAPA, SKOLSKI PAMUK 8/20, ČARAPE MUŠKE, ŽENSKE I DJEČJE, ZIMSKE I FLOR. KAO I OSTALA KRATKA ROBA KOD TVRDKE

BRAĆA WALDER I DRUG

ZAGREB - JELAČIČEV TRG BROJ 23.
BRZOJAVI: »BEWA«, ZAGREB

VANJSKE NARUČBE IZVRŠUJU SE TOČNO I SAVJESNO

IMPORTNA KUĆA

D. HIRSCHL I DRUG

8 AKADEMSKI TRG ZAGREB AKADEMSKI TRG 8

TELEFON BROJ 13-31.

TELEGRAM: HISCOMP.

nudja na veliko manufakturnu robu

Prispjeli

VIJENCI I KITICE

za nevjeste iz voska kao i obični seljački, uz tvorničke cijene. Samo na veliko kod veletrgovine D. M. C. robom

Ferdo Schwarz, Zagreb

Trenkova 20 Telefon 17-93

Prva hrvatska veletrgovina željeza i željezne robe

Ferdo Hirschl k. d.

Jelačićev trg 13 ZAGREB Telefon br. 279
Poslovnica: Petrinjska ulica broj 4

Preporuča svoje bogato skladište željezne robe, posudja, gospodarskih strojeva, kućnih uređaja, te sve vrste građevnih potrebština. **Solidna roba, brza posluga, cijene umjerene.**

VELETRGOVINA KRATKOM I PLETENOM ROBOM

C. D. GAON

JELAČIČEV TRG 23 ZAGREB TELEF. INT. 23-72

SKLADIŠTE ČIPAKA, VRPCA, VEZIVA, OGRLICA, KRAVATA, SVILENIH RUBACA, ČARAPA, RUKAVICA, MAJICA, GAČICA ZA KUPANJE, RUPČICA, DUGMETA I DRUGIH ARTIKLA

STROJARSKO DRUŠTVO

SILA

BUČAN, ERŠIŠNIK I HANDL

TELEFON: 22-94 BRZOJAVI: SILA ZAGREB

ZAGREB
DRAŠKOVIČEVA UL. BR. 11

POPRAVLJA, MONTIRA, IZRADJUJE I PRODAJE STROJEVE I STROJNE DIJELOVE. — PRODAJA STROJARSKOG MATERIJALA. — LJEVAONICA ŽELJEZA I KOVINA

T A H E I A

MEDJUNARODNO SPEDICIJONO PODUZEĆE

Jelačićev trg 23 **ZAGREB** Telefon br. 16-12

Internacionalni transporti. Tranziranja robe. Uskladištenja. Svakovrtni prevozi.

Carinsko-posrednička poslovnica

Veliko skladište:

Pliša, moqueta, Tkanina za pokućstvo, Afriqua, sirune, federa, Gradla za madrace i rolete, Jute platna čvalate, svih tapetarskih potrebština

nudja uz najniže cijene

J. OMERZO I DRUG, ZAGREB,
Petrinjska ulica broj 3, doorište, telefon broj 21-83

Zefiri, kretoni, vuneni deleni, molino i ostala manufaktura kod

IMPORT SLAVKO HIRSCHL

ZAGREB — ILICA 47 (dvorište desno)

WIENER BANK-VEREIN HRVATSKA PODRUŽNICA

Jelačićev trg broj 5. — ZAGREB — Jelačićev trg broj 5.
WIENER BANK-VEREIN, Filijala Beograd, Jakšićeva ulica br. 3. Brzojavni naslov: „Bankverein“. — Uplaćena dionička glavnice i pričuve: **K 900,000.000**—

Obavlja

svekolike

bankovne

transakcije

Kupuje i prodaje sve vrsti inostranog kovnog novca i novčanica. — Podjeljuje predjumove na vrijednosne papire.

Preuzima burzovne naloge na sve tu- i inozemne burze

Eskontire i unovčuje mjenice i devize. — Podjeljuje naplatne porezne i vjeresije na tekući račun.

Izdaje kreditna pisma na sva veća tu- i inozemna mjesta.

Preuzima uloške uz najpovoljnije ukamaćenje prema pogodbi. — Finansira industrijska poduzeća. — Posebni američanski odio

Vunene tkanine

Platnena roba

Švajcarski voili

i batisti

M. BAUER

Tekstilna roba na veliko

Ilica 39 - Zagreb - Ilica 39

Uzorke šaljem po želji